

Protokół kontroli

Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku (kod pocztowy: 87-800), numer statystyczny REGON: 005871024, zwanego w dalszej treści „Ośrodkiem”.

Dyrektorem Ośrodka jest Pani Maria Ignatowska od dnia 2 maja 1990 roku.

(akta kontroli, str. 5)

Kontrolę przeprowadził kontroler Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Bydgoszczy Karol Gromotka specjalista kontroli państwowej, na podstawie upoważnienia Nr 045665 z dnia 6 października 2004 roku, w dniach od 6 października 2003 r. do 24 listopada 2004 roku, z przerwami w dniach od 27 października do 23 listopada 2004 roku.

Kontrolą objęto „*Organizację i finansowanie warsztatów terapii zajęciowej przy udziale środków PFRON w latach 2002 – 2004 (I półrocze)*”.

(akta kontroli str. 1).

W toku kontroli ustalono, co następuje:

1) Zagadnienia formalne dotyczące realizacji zadania powiatu polegającego na dofinansowaniu kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej (wtz):

Zadania miasta Włocławek z zakresu dofinansowania kosztów tworzenia i działania wtz realizowane były przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku (Ośrodek).

Przyjęty uchwałą Nr 48/XXIII/2004 Rady Miasta Włocławka z dnia 28 czerwca 2004 r. Statut Ośrodka nie zawierał wprost postanowień określających zadania z zakresu dofinansowania kosztów tworzenia i działania wtz.

Regulamin Organizacyjny Ośrodka, zatwierdzony przez Zarząd Miasta Włocławek w dniu 16 sierpnia 2000 r., w strukturze organizacyjnej przewidywał funkcjonowanie Ośrodka ds. Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przypisując mu w § 14 m.in. zadanie: *przyznawanie dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych, warsztatów terapii zajęciowej.*

(akta kontroli, str. 13-23)

W sprawie postanowień dotyczących zadań Ośrodka w zakresie tworzenia i działania wtz zapisanych w Statucie i Regulaminie Organizacyjnym Maria

Hyay

Janusz

Ignatowska Dyrektor Ośrodka podała, że: *Statut MOPR nie zawiera zadań w zakresie tworzenia i działania WTZ, ponieważ ujmuje jedynie ogólne zadania MOPR wynikające z ustawy o pomocy społecznej i innych ustawy, w tym ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Szczegółowe zadania MOPR ujęte są natomiast w aktualnym Regulaminie Organizacyjnym Ośrodka, który w dniu 28 października 2004 r. został zatwierdzony przez Prezydenta Miasta Włocławek. Zadanie to jest zapisane w § 21 pkt, który brzmi: „dofinansowanie kosztów utworzenia i działalności WTZ oraz dokonywanie corocznej oceny działalności”*
(akta kontroli, str. 315-333)

2) Zakres tworzenia i funkcjonowania wtz na terenie miasta Włocławek:

- podstawowe dane dotyczące dofinansowania ze środków PFRON kosztów działania wtz przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 1.

Lp.	Wyszczególnienie	W okresie		
		2002 r.	2003 r.	I półrocze 2004 r.
1	2	3	4	5
1.	Liczba wtz, którym PCPR dofinansował koszty ich działania	2	2	2
2.	Liczba uczestników wtz	55	55	55
3.	Kwota dofinansowania kosztów działania wtz (w zł)	773.403,00	774.180,00	387.090,00
4.	Koszt rocznego pobytu jednego uczestnika w wtz (wiersz 3/wiersz 2; w zł)	1.172,00	1.173,00	1.173,00

W okresie objętym kontrolą na terenie działania Ośrodka nie został utworzony żaden wtz.
(akta kontroli, str. 3)

W złożonych wyjaśnieniach Pani Maria Ignatowska – Dyrektor Ośrodka podała:

- w sprawie opracowania przez Ośrodek własnego programu rozwoju wtz, przygotowanego w oparciu o rozpoznanie realnych potrzeb osób niepełnosprawnych, że: *Uwzględniając potrzeby osób niepełnosprawnych na aktywne formy terapii usprawniającej MOPR wprowadził do Miejskiego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2003 – 2006 zadanie, którego celem jest pozyskanie większej liczby miejsc w warsztatach terapii zajęciowej. Może być to realizowane poprzez rozbudowę istniejących już warsztatów lub tworzenie kolejnych.*

M. Ignatowska

[Podpis]

Aktualnie we Włocławku istnieją dwa warsztaty, do których uczęszcza 55 osób niepełnosprawnych. Organizatorami tych warsztatów są: Polski Związek Niewidomych i Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.

- w sprawie występowania z inicjatywą tworzenia wtz do partnerów społecznych, że: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku prowadził w latach ubiegłych wstępne rozmowy i uzgodnienia z potencjalnymi organizatorami warsztatów, wśród których były między innymi:

- jeden z działających we Włocławku zakładów pracy chronionej,
- ognisko muzyczne we Włocławku,
- Caritas Diecezja Włocławska.

Uzgodnienia dotyczyły rodzajów pracowni terapeutycznych oraz listy kandydatów z określeniem rodzajów schorzeń.

W żadnym z wyżej wymienionych przypadków nie doszło do tej pory do realizacji zamierzenia. Przyczyną wstrzymania realizacji projektów, wg wnioskodawców, była między innymi informacja z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych o braku na ten cel środków finansowych oraz niekorzystna dla organizatorów warsztatów zmiana ustawowa zmniejszająca i ograniczająca finansowanie warsztatów przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

O korzyściach i możliwościach, jakie stwarzają warsztaty dla środowiska osób niepełnosprawnych MOPR informuje na bieżąco w trakcie spotkań w organizacjach skupiających osoby niepełnosprawne, w publicznych mediach regionalnych oraz w trakcie bezpośrednich kontaktów z osobami niepełnosprawnymi, ich rodzinami i opiekunami.

- w sprawie gromadzenia informacji o ewentualnych kandydatach do wtz oraz czy wiedzę tę PCPR uzyskiwał wyłącznie od samych kandydatów lub ich opiekunów, czy również w wyniku współpracy z powiatowym zespołem orzekającym, ośrodkami pomocy społecznej, organizacjami społecznymi, parafiami itd., że: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie dysponuje wiedzą o ewentualnych kandydatach do warsztatów między innymi na podstawie posiadanej dokumentacji osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowań ze środków PFRON, wizji lokalnych w mieszkaniach osób niepełnosprawnych oraz ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi i Powiatowym Zespołem Orzekania o Niepełnosprawności.

W porozumieniu z tym Zespołem MOPR przekazuje za pośrednictwem składów orzekających informacje osobom stojącym na komisji o możliwościach uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych organizowanych przez warsztaty terapii zajęciowej.

- w sprawie pełnienia aktywnej roli w kierowaniu oczekujących kandydatów do wtz i prowadzenia listy osób oczekujących, że: Osoby niepełnosprawne spełniające kryteria kwalifikacyjne do warsztatu są informowane przez MOPR o możliwości wpisania się na listy oczekujących prowadzone przez kadre istniejących we

kyan

komuś

Włocławku warsztatów terapii zajęciowej. Z bezpośrednich kontaktów z kierownictwem warsztatów MOPR posiada aktualne informacje o liczbie osób oczekujących na przyjęcie do warsztatów. Obecnie na listach tych znajdują się 24 osoby niepełnosprawne. W związku z tym nie jest prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie odrębna lista osób oczekujących na przyjęcie do tych placówek.

...z dniem 2 listopada zobowiązałam Przewodniczącą Miejskiego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności do przekazywania informacji o liczbie orzeczeń ze wskazaniem do uczestnictwa w WTZ.

Bazę danych w tym zakresie będzie prowadził Dział Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych.

(akta kontroli, str. 7-11; 333)

3) Środki PFRON na dofinansowanie kosztów tworzenia i działania wtz:

Wysokość środków finansowych przyznanych przez PFRON przekazywanych Ośrodkowi przez Radę Miasta Włocławek w latach 2002-2004 (I połowa) przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 2.

Lp.	W roku	Środki z PFRON ogółem otrzymane/wykorzystane	Środki przeznaczone przez RM na wtz		Roczny koszt utrzymania 1 uczestnika wg informacji PFRON	Roczny koszt utrzymania 1 uczestnika
			kwota	%		
1	2	3	4	5	6	7
1.	2002	3.554.100 3.466.893	774.180	21,8	14.076	14.076
2.	2003	3.196.795 3.164.191	774.180	24,2	13.414	14.076
3.	2004 (stan w dniu 30 czerwca)	2.758.755 891.205	774.180	28,1	13.414	14.076

W latach 2003 i 2004 kwota dofinansowania kosztów pobytu jednego uczestnika wtz przyjęta przez Radę Miasta Włocławek była wyższa od przyjętej przez Zarząd PFRON o 662 zł, tj. 4,7%.

Procentowy udział środków PFRON przeznaczonych przez radę powiatu na wtz (wg ostatecznego planu) w środkach ogółem, ustalonych według algorytmu i przekazanych przez Prezesa Zarządu PFRON zawiera 5 kolumna powyższej tabeli nr 3. Zwiększenie się udziału wydatków na wtz wynikało ze zmniejszającej się wysokości środków PFRON przekazywanych powiatom na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej.

M. Jan

Janusz

W okresie objętym kontrolą zmiany dokonywane w ciągu roku budżetowego przez Radę Miasta Włocławek nie dotyczyły wielkości środków przeznaczonych na dofinansowanie tworzenia i działania wtz.
(akta kontroli, str. 49-89)

4) Podział środków pomiędzy wtz funkcjonujące na terenie działania Ośrodka:

I. Warsztat terapii zajęciowej utworzony i prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci we Włocławku (TPD) działał na podstawie umowy o utworzeniu wtz dla osób niepełnosprawnych zawartej w dniu 15 marca 1995 r. z Wojewódzkim Urzędem Pracy – Wojewódzkim Ośrodkiem ds. Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych we Włocławku (WUP). W umowie postanowiono m.in., że:

1) TPD utworzy wtz dla osób niepełnosprawnych, w szczególności z mózgowym porażeniem dziecięcym i z upośledzeniem umysłowym;

2) wtz będzie prowadził terapię zajęciową w formie indywidualnej i grupowej;

3) terapią objętych będzie 30 uczestników grupach nie większych niż 8 osób;

4) zajęcia będą prowadzone w grupach terapeutycznych:

- podtrzymywania umiejętności szkolnych,
- krawiecko-rękodzielniczej,
- ślusarsko-stolarskiej,
- kucharskiej;

5) zatrudnienie w wtz wyniesie 12,5 etatów:

- kierownik – 1 etat,
- instruktorzy terapii zajęciowej – 6 etatów,
- rehabilitant – 1 etat,
- pielęgniarka – 1 etatu,
- księgowa - ½ etatu,
- pracownik administracyjny – 1 etat,
- sprzątaczką – 1 etat;
- kierowca – 1 etat;

6) termin rozpoczęcia działalności wtz nastąpi w dniu 22 marca 1995 r.

(akta kontroli, str. 25-27; 101-107).

W dniu 20 listopada 1998 r. pomiędzy WUP, a PFRON, przy udziale TPD zawarto umowę w sprawie przejęcia zobowiązania do finansowania wtz prowadzonego przez TPD. Przeniesienie obowiązków w tym zakresie miało nastąpić z dniem podpisania umowy.

(akta kontroli, str. 29-30)

Myga

Januch

W dniu 28 stycznia 1999 r. pomiędzy PFRON, a Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku (PCPR), przy udziale TPD zawarto umowę w sprawie przejęcia zobowiązania do finansowania wtz prowadzonego przez TPD. Przeniesienie obowiązków w tym zakresie miało nastąpić również z dniem podpisania umowy.

(akta kontroli, str. 31-32)

Aneks do umowy z dnia 15 marca 1995 r. zawarty w dniu 26 listopada 2001 r. pomiędzy Ośrodkiem, a TPD określał plan budżetu wtz na 2002 r. w kwocie ogółem 422.280,00 zł, tj. 14.076,00 zł na 1 uczestnika.

(akta kontroli, str. 33)

Aneksem z dnia 21 listopada 2002 r. na wniosek TPD dokonano zmian kwot poszczególnych pozycji kosztów działania wtz, bez zmiany kwoty ogółem.

(akta kontroli, str. 34)

Aneks z dnia 31 stycznia 2003 r. określił plan budżetu wtz na 2003 rok w kwocie ogółem 422.280,00 zł, tj. 14.076,00 zł na 1 uczestnika.

(akta kontroli, str. 35)

Aneksem z dnia 16 października 2003 r. na wniosek TPD dokonano zmian kwot poszczególnych pozycji kosztów działania wtz, bez zmiany kwoty kosztów ogółem.

(akta kontroli, str. 36)

Aneks do umowy z dnia 15 marca 1995 r. zawarty w dniu 22 grudnia 2003 r. pomiędzy Ośrodkiem, a TPD określał plan budżetu wtz na 2002 r. w kwocie ogółem 422.280,00 zł, tj. 14.076,00 zł na 1 uczestnika.

(akta kontroli, str. 37)

Powyższe aneksy do umowy określające kwoty dofinansowania na dane lata zawierały wyszczególnienie rodzajów kosztów wg następujących pozycji:

- 1) wynagrodzenia,
- 2) fundusz nagród,
- 3) narzuty od wynagrodzeń ZUS,
- 4) materiały,

M. Y. Jan

Janusz

- 5) energia,
- 6) usługi obce,
- 7) eksploatacja samochodu,
- 8) podróże służbowe,
- 9) odpis na FŚS,
- 10) podatek od nieruchomości,
- 11) inne koszty:
 - kieszonkowe,
 - szkolenia,
 - wycieczki,
 - ubezpieczenia uczestników wtz.

(akta kontroli, str. 33-37)

II. Warsztat terapii zajęciowej utworzony i prowadzony przez Polski Związek Niewidomych (PZN) działał na podstawie umowy o finansowanie ze środków PFRON działalności warsztatu terapii zajęciowej zawartej w dniu 23 stycznia r. W umowie postanowiono m.in., że:

- 1) PZN zobowiązany został do prowadzenia wtz w obiekcie zlokalizowanym we Włocławku przy ul. Łaziennej 6, stanowiącym własność Gminy Miasta Włocławka, oddanym w użytkowanie wieczyste Zarządowi Głównemu PZN – z zachowaniem wyposażenia zakupionego przy udziale środków PFRON na organizację tego wtz na podstawie umowy z dnia 20 października 2000 r. zawartej z PFRON;
- 2) wykaz wyposażenia, o którym mowa w punkcie 1) zawierał załącznik;
- 3) wtz będzie prowadził terapię zajęciową w formie indywidualnej i grupowej;
- 4) terapią objętych będzie 25 uczestników z terenu miasta Włocławka i okolic, zakwalifikowanych na podstawie wskazań do terapii zajęciowej;
- 5) zajęcia będą prowadzone w pracowniach:
 - dziewiarsko-krawieckiej,
 - czynności dnia codziennego,
 - introligatorskiej,
 - stolarsko-ślusarskiej
 - komputerowej;
- 6) zatrudnienie w wtz wyniesie 10 etatów:
 - kierownik – 1 etat,
 - instruktorzy terapii zajęciowej – 5 etatów,
 - pielęgniarka-pracownik socjalny – 1 etat,
 - pracownik administracyjny – 1 etat,

pyan

Janusz

- psycholog – ½ etatu,
- księgową - ½ etatu,
- rehabilitant – 1/2 etatu,
- sprzątaczką – 1/2 etat;

7) termin rozpoczęcia obowiązywania umowy to dzień 1 stycznia 2002 r.;

8) na całoroczną działalność w 2002 r. wtz otrzyma kwotę 351.900,00 zł z wyszczególnieniem na poszczególne rodzaje kosztów, tj. 14.076 zł na jednego uczestnika.

(akta kontroli, str. 39-45)

Aneks z dnia 29 listopada 2002 r. określił plan budżetu wtz na 2003 rok w kwocie ogółem 351.900,00 zł, tj. 14.076,00 zł na 1 uczestnika.

(akta kontroli, str. 46)

Aneksem z dnia 19 grudnia 2003 r. na wniosek PZN dokonano zmian kwot poszczególnych pozycji kosztów działania wtz, bez zmiany kwoty kosztów ogółem.

(akta kontroli, str. 47)

Aneks do umowy z dnia 23 stycznia 2000 r. zawarty w dniu 22 grudnia 2003 r. pomiędzy Ośrodkiem, a PZN określał plan budżetu wtz na 2002 r. w kwocie ogółem 351.900,00 zł, tj. 14.076,00 zł na 1 uczestnika.

(akta kontroli, str. 48)

Powyższa umowa i aneksy do umowy określające kwoty dofinansowania na dane lata zawierały wyszczególnienie rodzajów kosztów wg następujących pozycji:

- 1) wynagrodzenia,
 - odpis na ZFŚS,
- 2) koszty materiałów – energia, usługi materialne i niematerialne,
- 3) koszty dowozu uczestników,
- 4) szkolenie pracowników
- 5) ubezpieczenie uczestników,
- 6) kieszonkowe,
- 7) wycieczki,

(akta kontroli, str. 39-48)

Jak wynika z treści umów w sprawie finansowania wtz wraz z aneksami jedynym kryterium dokonywania podziału środków pomiędzy poszczególne warsztaty była liczba uczestników.

Umowy stanowiące podstawę zawieranych aneksów nie uwzględniały treści określonych w § 4 ust. 2 rozporządzenia MP i PS z 1998 r. lub w § 5 ust. 2 pkt 4 i ust. 3 pkt 4 lit. „a” i „b” rozporządzeń MP i PS z 2002 r. i MG i PS z 2004 r., tj. dotyczących:

- 1) liczby pracowników oraz wymaganych kwalifikacji pracowników wtz;
- 2) zwrotu do PFRON, za pośrednictwem Miasta:
 - a) kwoty stanowiącej równowartość wyposażenia wtz w środki trwałe, zakupionego ze środków PFRON, pomniejszonej o kwotę amortyzacji - w przypadku likwidacji wtz lub rozwiązania umowy z przyczyn leżących po stronie jednostki prowadzącej wtz,
 - b) całości środków otrzymanych na adaptację dotychczas zajmowanych przez wtz pomieszczeń wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia dokonania płatności tych środków, w przypadku:
 - nieuzasadnionej ważnymi przyczynami zmiany lokalizacji wtz, dokonanej bez uzgodnienia z Ośrodkiem w okresie 10 lat od podpisania umowy, lub
 - rozwiązania tej umowy z przyczyn leżących po stronie jednostki prowadzącej.

Ponadto umowy nie zawierały wszystkich postanowień wymaganych przepisami zawartymi w § 5 powołanych rozporządzeń, w tym:

- 1) w ust. 2 pkt 2 – siedziby i zakresu działania wtz (dotyczy umowy z TPD),
- 2) w ust. 3 pkt 1 – zobowiązania jednostki prowadzącej wtz do dostarczania Ośrodkowi niezbędnych informacji i dokumentów dotyczących działalności wtz,
- 3) w ust. 3 pkt 2 – wyodrębnienia w księgach rachunkowych jednostki prowadzącej działalność wtz (dotyczy umowy z TPD).

W tej sprawie Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka podała, że: *Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie nie wprowadził zmian do umów na podstawie wymienionych rozporządzeń stosując zasadę, iż umowy zawarte przed wejściem w życie tych aktów prawnych realizowane są na podstawie przepisów obowiązujących w momencie ich zawarcia.*

Treść umowy o utworzenie warsztatu terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych przy TPD została uzgodniona w 1995 roku pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy we Włocławku a Zarządem Wojewódzkim Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie od dnia 28 stycznia 1999 roku przejął realizację umowy w wersji uzgodnionej wcześniej stronami. MO-

Ignatowska

Janowski

PR potwierdza zasadność wprowadzenia do umowy zapisu określającego lokalizację warsztatu przygotowując w tym zakresie aneks.

Jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej są zobowiązane do dostarczania Ośrodkowi niezbędnych informacji i dokumentów dotyczących działalności WTZ poprzez zapis w umowie, iż w sprawach nieuregulowanych umową mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego, odpowiednich ustaw i rozporządzeń. Powyższe akty prawne zawierają takie zapisy.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci prowadzi wydzieloną księgowość dla działalności WTZ od momentu jego powstania.
(akta kontroli, str. 315-333)

5) Finansowanie kosztów tworzenia warsztatów:

W okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpłynął żaden wniosek o finansowanie ze środków PFRON, w części lub w całości, kosztów utworzenia i działalności wtz.

(akta kontroli, str. 99-100)

6) Finansowanie kosztów działania wtz:

Terminowość składania przez jednostki prowadzące wtz kwartalnych informacji o wydatkowaniu środków PFRON przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 3.

Lp.	Okres rozliczeniowy	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci		Polski Związek Niewidomych	
		data	kwota wydatków	data	kwota wydatków
1	2	3	4	5	6
I. 2002 rok					
1	I kwartał	05.04.2002	108.828,89	04.04.2002	73.635,62
2	II kwartał	04.07.2002	97.914,01	04.07.2002	99.660,59
3	III kwartał	03.10.2002	90.058,17	04.10.2002	78.199,40
4	IV kwartał	06.01.2003	124.774,06	04.01.2003	100.332,51
5	Razem Plan wg aneksu	X	421575,13 422.280,00	X	351.828,12 351.900,00
II. 2003 rok					
1	I kwartał	02.04.2003	104.261,97	04.04.2003	85.775,46
2	II kwartał	04.07.2003	102.333,69	04.07.2003	85.044,62
3	III kwartał	03.10.2003	92.549,17	05.10.2003	90.912,84
4	IV kwartał	brak daty	121.454,07	05.01.2004	90.167,08
5	Razem Plan wg aneksu	X	420.598,90 422.280,00	X	351.900,00 351.900,00
III. 2004 rok (I półrocze)					
1	I kwartał	07.04.2004	99.526,74	05.04.2004	79.675,20
2	II kwartał	02.07.2004	111.001,57	05.07.2004	83.672,18
3	Razem	X	21.0528,31	X	163347,38

(akta kontroli, str. 91; 249-268)

Myan

Janusz

Niewykorzystane środki zostały zwrócone na konto Ośrodka:

- przez TPD:

- za 2002 r. w kwocie 704,87 zł w dniu 6 stycznia 2003 r.;
- za 2003 r. w kwocie 1.681.10 zł w dniu 16 stycznia 2004 r.;

- przez PZN za 2002 r. w kwocie 71,88 zł w dniu 8 stycznia 2003 r.

(akta kontroli, str. 93-95)

Sprawozdania kwartalne jednostek prowadzących wtz zawierały informacje pozwalające ustalić czy koszty ponoszone na funkcjonowanie wtz mieszczą się w katalogu kosztów określonym w § 18 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 września 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad tworzenia, działania i finansowania warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. Nr 167, poz. 1376), zwanego dalej rozporządzeniem MP i PS z 2002 r. Sprawozdania za II kwartał 2004 r. nie zawierały także opisu wydatków, o którym mowa w § 20 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. Nr 63, poz. 587), zwanego dalej rozporządzeniem MG i PS z 2004 r.

(akta kontroli, str. sprawozdania)

W okresie objętym kontrolą w dwóch funkcjonujących wtz nie miało miejsca dofinansowanie ze środków PFRON kosztów uczestnictwa w warsztacie osób niepełnosprawnych przebywających w jednostkach organizacyjnych obowiązanych do zapewnienia terapii zajęciowej na podstawie odrębnych przepisów.

(akta kontr, str. 99-100)

Terminy przekazywania środków PFRON do jednostek prowadzących wtz przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 4.

Lp.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci			Polski Związek Niewidomych		
	przelew			przelew		
	okres finansowania	data	kwota	okres finansowania	data	kwota
1	2	3	4	5	6	7
1.	I kw.	16.01.	105570,00	I kw.	25.01.	87975,00
2.	II kw.	12.04.	105365,94	II kw.	16.04.	87927,13
3.	III kw.	09 i 22.07	105362,68	III kw.	09 i 22.07	87954,89
4.	IV kw.	10.10.	105447,04	IV kw.	10.10.	87950,90
5.	2002 r.	X	421745,66	2002 r.	X	351807,92
6.	I kw.	24.01.	105570,00	I kw.	24.01.	87975,00
7.	II kw.	14.04.	105540,22	II kw.	14.04.	87965,59
8.	III kw.	14.07.	105559,84	III kw.	14.07.	87963,63
9.	IV kw.	07.10.	105557,04	IV kw.	07.10.	87963,15
10.	2003 r.	X	422227,10	2003 r.	X	351867,37
11.	I kw.	23.01.	100604,70	I kw.	23.01.	83837,25

Myan

Janusz

12.	II kw.	08.04.	110529,95	II kw.	08.04.	92105,70
13.	2004 rok (I połowa)	X	211134,65	2004 rok (I połowa)	X	175942,95

(akta kontroli, str. 97)

7) Finansowanie przez powiat kosztów rehabilitacji swoich mieszkańców w warsztatach działających na terenie innego powiatu:

Kontrola nie wykazała przypadków, aby mieszkańcy miasta Włocławka byli uczestnikami rehabilitacji w warsztacie działającym na terenie innego powiatu.

(akta kontroli, str. 99-100)

8) W zakresie sprawozdawczości:

Sprawozdania z działalności wtz prowadzonego przez TPD za lata 2002 i 2003 zostały złożone Ośrodkowi w następujących terminach:

- za 2002 r. w dniu 3 marca 2003 r.
- za 2003 r. w dniu 4 marca 2004 r.

Nie zawierały one wszystkich wymaganych danych, w tym określonych przepisami § 21 ust. 2 pkt 2, 4 i 5 rozporządzenia MP i PS z 2002 r., a w szczególności:

- charakterystyki i efektów terapii zajęciowej, zwłaszcza w zakresie zaradności osobistej i samodzielności uczestników;
- rozliczenia rocznego, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 3;
- informacji o wykorzystaniu przez wtz środków finansowych, z uwzględnieniem kwot uzyskanych ze sprzedaży produktów i usług, o których mowa w § 11 ust. 2 i 3.

Sprawozdania z działalności wtz prowadzonego przez PZN za lata 2002 i 2003 zostały złożone Ośrodkowi w następujących terminach:

- za 2002 r. w dniu 6 stycznia 2003 r.
- za 2003 r. w dniu 27 lutego 2004 r.

Nie zawierały one wszystkich wymaganych danych, w tym określonych przepisami § 21 ust. 2 pkt 2, 4 i 5 rozporządzenia MP i PS z 2002 r., a w szczególności:

- rozliczenia rocznego, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 3;
- informacji o wykorzystaniu przez wtz środków finansowych, z uwzględnieniem kwot uzyskanych ze sprzedaży produktów i usług, o których mowa w § 11 ust. 2 i 3.

(akta kontroli, str. 109-240)

W powyższej sprawie Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka podała, że: *MOPR akceptował roczne sprawozdania z działalności, gdyż: Obydwa warsztaty terapii zajęciowej prowadzą charakterystykę i oceniają efekty prowadzonej*

Myan

Janusz

terapii. Jeden działający przy PZN przyjął formę opisową, zaś drugi wtz prowadzony przez TPD w celu dokonania wszechstronnej i szczegółowej oceny umiejętności uczestnika warsztatu przyjął formę sprawozdawczą w postaci kwestionariusza. Szczegółowa dziesięciostopniowa skala stosowana przez wtz ma za zadanie uchwycenia każdej zmiany w prowadzonej rehabilitacji. Kwestionariusz ocenia dynamikę postępów uczestnika warsztat. Ocenie poddaje się: stan zdrowia, higienę osobistą, czynności życia codziennego i ogólną zaradność, sprawność motoryczną, umiejętności i dojrzałość zawodową, a także sferę intelektualną, społeczną, i emocjonalno – motywacyjną.

Ponadto jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej przedkładają do MOPR informację z wykorzystania środków finansowych, tj. pełne rozliczenie roczne. MOPR nie żądał do rozliczenia rocznego wyszczególniania faktur i rachunków oraz dowodów ich zapłaty, gdyż były one opisane w kwartalnych rozliczeniach.

(akta kontroli, str. 315-333)

- oceny działalności warsztatów na podstawie rocznych sprawozdań złożonych przez jednostki prowadzące wtz:

Na podstawie rocznych sprawozdań jednostek Ośrodek sporządził oceny działalności w formie opisowej, zawierające streszczenie treści i informacji zawartych w sprawozdaniach. Dokumenty te nie zawierały stopniowanych ocen dotyczących sfer działalności wtz, np.:

- oceny wykorzystania środków finansowych,
 - oceny osiągniętych efektów terapii,
 - oceny wykorzystania środków rehabilitacji,
 - oceny racjonalności zatrudnienia i kwalifikacji personelu,
- a także ewentualnych wniosków sformułowanych przez Ośrodek w tym zakresie.

Oceny te nie były przekazywane jednostkom prowadzącym wtz.

(akta kontroli, str. 241-248)

W sprawie sporządzonych ocen Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka podała, że: *Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie nie dokonywał stopniowanej oceny sfer działalności wtz, dlatego że wybrano formę opisową.*

Roczne oceny działalności wtz zostały przekazane do jednostek prowadzących placówki.

(akta kontroli, str. 315-333)

Ośrodek w sprawozdaniach składanych do Prezesa Zarządu PFRON wykazywał liczbę młodzieży niepełnosprawnej uczestniczącej w wtz opie-

Mygus

Janus

rając się na danych otrzymywanych z jednostek prowadzących wtz. Nie dysponował danymi pozwalającymi zweryfikować prawidłowość i kryteria kwalifikacji.

9) Kontrola wykorzystania środków PFRON oraz działalności warsztatu w zakresie prawidłowości realizacji kompleksowego programu rehabilitacyjnego:

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie przeprowadził żadnej kontroli wtz. Nie uczestniczył też w kontrolach prowadzonych przez inne podmioty.
(akta kontroli, str. 99-100)

Jedna kontrola wtz prowadzonego przez TPD została przeprowadzona w dniach 8 – 14 września 2004 r. w zakresie „*Realizacji programu rehabilitacji i gospodarowania środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2002 – 2004 (do czerwca bieżącego roku).*”

W toku kontroli ustalono następujące nieprawidłowości:

1. nieprawidłowo zakwalifikowano do uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych Marlenę [REDAKTOWANE] – kwalifikacja osoby niepełnosprawnej nastąpiła przed ukończeniem przez w/w 16 roku życia i uzyskaniem wskazań do terapii zajęciowej;
2. w programie WTZ pkt 14 stwierdzono brak zapisu, iż w skład Rady Programowej wtz zostaje przyjęty psycholog;
3. niezgodnie z regulaminem dokonywano wypłaty „kieszonkowego”:
- niejasność zapisu w pkt 6 „Kieszonkowe ulega zmianie gdy: nieobecności za zajęciach uczestnika są nieusprawiedliwione bądź usprawiedliwione przez opiekunów – potrącenie 100 % za każdy dzień nieobecności”;
4. w protokołach rady programowej brakowało uzasadnienia wypłaty „kieszonkowego” w pełnej kwocie osobie niepełnosprawnej pomimo jej kilkudniowej nieobecności lub nie przestrzegania przez uczestnika zasad współżycia społecznego;
5. w kontrolowanych „kartach kontaktów w rodzicami” oprócz zauważenia sytuacji problemowej dotyczącej osoby niepełnosprawnej nie odnotowano wskazań co do ich rozwiązania i dalszych możliwości i form rehabilitacji społecznej,
6. w wtz brakowało listy obecności uczestników.

(akta kontroli, str. 283-295)

W wyniku przeprowadzonej kontroli sporządzono wystąpienie pokontrolne z dnia 12 października 2004 r. zawierające m.in. następujące wnioski pokontrolne wskazujące na konieczność usunięcia nieprawidłowości poprzez:

1. *dokonanie do dnia 31 grudnia 2004 roku zwrotu środków PFRON za okres 03.06.2003 r. – 02.12.2003 r. z powodu nieprawidłowego zakwalifikowania do uczestnictwa w warsztacie Marleny [REDAKTOWANE]*

[Podpis]

[Podpis]

2. wprowadzenie w skład rady programowej psychologa;
3. jasne i dokładne sprecyzowanie zapisów w regulaminie wypłaty „kieszonkowego”;
4. uzupełnienie w protokołach rady programowych uzasadnienia podejmowanych decyzji;
5. sporządzanie przez kadre WTZ dokumentacji dotyczącej sposobów, metod i efektów współpracy z rodzinami osób niepełnosprawnych w zakresie rozwiązywania ich problemów osobistych;
6. założenie listy obecności uczestników warsztatu.

Do dnia kontroli (26 października 2004 r.) postępowanie pokontrolne nie zostało zakończone.

(akta kontroli, str. 297-299)

10) Skargi dotyczące działalności warsztatów:

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie zarejestrował żadnej skargi dotyczącej funkcjonowania wtz.

Pismem z dnia 14 lipca 2004 r. Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Warszawie przekazało Ośrodkowi skargę na funkcjonowanie wtz prowadzonego przez TPD.

(akta kontroli, str. 301-305)

Pismem z dnia 15 września 2004 r. Oddział PFRON w Toruniu przekazał Ośrodkowi kolejną skargę dotyczącą funkcjonowania wtz prowadzonego przez TPD. Skargi te nie były zarejestrowane.

(akta kontroli, str. 307-309)

W tej sprawie Maria Ignatowska Dyrektor Ośrodka podała, że: *MOPR prowadzi rejestr skarg zgodnie z Zarządzeniem Wewnętrznym Nr 6/2003 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku z dnia 27 czerwca 2003 r. Rejestr skarg prowadzi Sekcja ds. metodycznych, analiz i koordynacji MOPR.*

Pismo Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych potraktowano zgodnie z jego treścią jako prośbę o przeprowadzenie kontroli podobnie jak pismo PFRON Oddziału Kujawsko – Pomorskiego w Toruniu. W związku z powyższym oba pisma nie zostały zarejestrowane w rejestrze skarg, ale zostały umieszczone w dokumentacji dotyczącej prowadzonych kontroli WTZ.

(akta kontroli, str. 315-333)

Treść powyższych skarg wskazywała, że pochodziły one prawdopodobnie od rodziców uczestników wtz, a dotyczyły:

Kyama

Janusz

- zaprzestania wypłat „kieszonkowego”;
 - finansowania ze środków „kieszonkowego” kosztów remontów oraz zakupu wyposażenia wtz;
 - braku posiłków dla wszystkich uczestników wtz;
 - niewłaściwej opieki ze strony personelu wtz;
 - gospodarki finansowej, środków uzyskiwanych ze sprzedaży produktów i usług;
 - gospodarki darami przekazywanymi na rzecz wtz;
 - fałszowania dokumentacji związanej z wypłatą „kieszonkowego”.
- (akta kontroli, str. 303-305; 309)

W wyniku przekazanych informacji było przeprowadzenie kontroli opisanej w poprzednim punkcie, tj. 9 niniejszego protokołu.

W pismach skierowanych w dniu 12 października 2004 r. do organów, które skargi przekazały Ośrodkowi informowano, że przeprowadzona kontrola nie potwierdziła występowania sugerowanych nieprawidłowości.

(akta kontroli, str. 311-113)

Kontroler poinformował Panią Dyrektor o przysługującym jej z mocy art. 55 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, prawie zgłoszenia w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, lecz przed jego podpisaniem, tj. do dnia 10 grudnia 2004 r. umotywowanych zastrzeżeń na piśmie, co do ustaleń w nim zawartych.

Jednocześnie kontroler poinformował Panią Dyrektor o przysługującym jej na mocy art. 57 ust. 1 ustawy o NIK, prawie odmowy podpisania protokołu kontroli z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni, tj. do dnia 3 grudnia 2004 r. wyjaśnień dotyczących przyczyn takiej odmowy. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin 7 dni – zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy o NIK – biegnie od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia.

Dyrektor została poinformowana o przysługującym jej z mocy art. 59 ust. 2 ustawy o NIK, prawie złożenia wyjaśnień, co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do księgi ewidencji kontroli pod pozycją 1/2004.

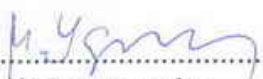
M. G. G. G.

Kolek

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano w dniu 26 listopada 2004 r. Pani Dyrektor.

(akta kontroli, str. 375)

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
we Włocławku

.....
Maria Ignatowska

Włocławek, dnia 26 listopada 2004 roku.

Kontroler Najwyższej Izby Kontroli

.....
Karol Gromotka
specjalista kontroli państwowej

Włocławek, dnia 26 listopada 2004 roku.